

Prezydent Miasta Rybnika

44-200 Rybnik, ul. Bolesława Chrobrego 2
t +48 32 43 92 107, f +48 32 42 24 124
rybnik@um.rybnik.pl

BR.0003.150.2018

Szanowny Pan

Łukasz Kłosek
Radny Miasta Rybnik

2019-1675

Rybnik, dnia 7 stycznia 2019 r.

Dotyczy: interpelacji w sprawie walki z niską emisją

Odpowiedź na z interpelację z dnia 20.12.2018 r.

Pytanie nr 1.

Czy zdaniem radców prawnych UM Rybnika wprowadzenie zakazu montażu źródeł ciepła na paliwa stałe w nowych budynkach oddawanych do użytkowania wpisuje się w zakres art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska? Czy są w tej sprawie interpretacje wydziałów prawnych sejmików województwa?

Odp. na pytanie nr 1 - opinia Biura Radców Prawnych UM Rybnika (BRP):

Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska "Sejmik województwa może, w drodze uchwały, w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi lub na środowisko, wprowadzić ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw". Treść tego przepisu może sugerować, że istotnie można by w oparciu o jego normę wprowadzić zakaz montażu źródeł ciepła na paliwa stałe w nowych budynkach oddawanych do użytkowania. Jednakże, w ocenie BRP taka interpretacja wydaje się wątpliwa. O tym bowiem, co ma być treścią takiej uchwały stanowi ust. 6 wspomnianego wyżej artykułu. Zgodnie z ust. 6 „Uchwała, o której mowa w ust. 1, określa:

- 1) granice obszaru, na którym wprowadza się ograniczenia lub zakazy, o których mowa w ust. 1;
- 2) rodzaje podmiotów lub instalacji, dla których wprowadza się ograniczenia lub zakazy, o których mowa w ust. 1;
- 3) rodzaje lub jakość paliw dopuszczonych do stosowania lub których stosowanie jest zakazane na obszarze, o którym mowa w pkt 1, lub parametry techniczne lub rozwiązania techniczne lub parametry emisji instalacji, w których następuje spalanie paliw, dopuszczonych do stosowania na tym obszarze”.

A zatem regulacja takiej uchwały powinna dotyczyć:

- 1) ograniczeń lub zakazów co do rodzajów bądź jakości paliw dopuszczonych do stosowania bądź, których stosowanie jest zabronione;
- 2) parametrów/rozwiązań technicznych, bądź parametrów emisji instalacji dopuszczonych do stosowania na określonym obszarze.

Zatem mając na uwadze wskazywaną w interpelacji uchwałę Rady Miejskiej w Skawinie - wystąpienie z inicjatywą w formie uchwały Rady Miasta Rybnika jako formą zajęcia przez Radę stanowiska w sprawie ważnej dla Miasta - do Samorządu Województwa, z perspektywy dążenia do ograniczenia korzystania ze wskazanych źródeł ciepła jest dopuszczalne i znajduje swoją podstawę prawną. Jednakże, treść wniosku i w jego konsekwencji ewentualna późniejsza regulacja w stosownej uchwale Sejmiku Województwa Śląskiego powinna odpowiadać w szczególności dyspozycji wspomnianego wyżej ust. 6 (a przede wszystkim jego pkt 3). Tutejszemu Biuru nie są jednakże znane interpretacje wydziałów prawnych Sejmików Województw w tej materii.

Pytanie nr 2.

Ile rocznie w Rybniku zostaje oddanych do użytkowania budynków mieszkalnych?

Odp. na pytanie nr 2 :

Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego poinformował, że dane są jeszcze zbierane, dlatego też Informacja o ilości oddanych do użytkowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych zostanie przekazana w późniejszym terminie.

Pytanie nr 3.

Ile na terenie miasta znajduje się budynków mieszkalnych, jednorodzinnych podłączonych do ekologicznych źródeł ciepła: gaz, pompa ciepła, ciepłociąg?

Odp. na pytanie nr 3:

Na terenie miasta znajduje się budynków mieszkalnych jednorodzinnych ponad 18,3 tys. i budynków wielorodzinnych ponad 2,3 tys. Szacuje się, że poniżej 20% budynków jednorodzinnych ogrzewanych jest: gazem, odnawialnymi źródłami energii, ciepłem sieciowym, olejem opałowym, energią elektryczną. Pozostałe budynki są ogrzewane paliwami stałymi: węglem oraz biomasą. W przypadku budynków wielorodzinnych ok. 650 ogrzewanych jest ciepłem sieciowym. Pozostałe budynki wielorodzinne są ogrzewane tylko piecami węglowymi oraz gazowymi lub mają mieszane ogrzewania tzn. w jednym budynku lokale mieszkalne mają różne źródła ogrzewania np.: część lokali ma ogrzewanie piecowe (węgiel), część ogrzewanie etażowe gazowe lub ogrzewanie elektryczne. Szczegółowe dane odnośnie przyłączonych budynków do sieci ciepłowniczej oraz sieci gazowej posiadają przedsiębiorstwa energetyczne działające na terenie miasta. Dokładniejsze szacunki w ilości ogrzewanych budynków ciepłem sieciowym i gazem będą określone na etapie przygotowywanego „Gminnego Programu Niskoemisyjnego” (GPN), kiedy to zwrócimy się do przedsiębiorstw energetycznych

(ciepłowniczych i gazowniczych) o takie dane. Jednocześnie informuję, że opracowanie GPN będzie niezbędne do realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych dofinansowanych ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów.

Zwracam również uwagę na fakt, że przy opracowaniu w 2016 r. „Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Rybnika” przeprowadzono analizę sposobów ogrzewania w budynkach jednorodzinnych (przeprowadzona ankietyzacja 1022 budynków mieszkalnych jednorodzinnych).

Pytanie nr 4.

Jaka jest średnia powierzchnia budynków mieszkalnych, jednorodzinnych oraz średnia kwota podatku od nieruchomości płacona przez ich mieszkańców?

Odp. na pytanie nr 4 – odpowiedź Wydziału Finansów:

Średnia powierzchnia budynków mieszkalnych jednorodzinnych wynosi 150 m². Stawka podatku od nieruchomości za m² budynku w 2019 r. wynosi 0,77 zł, co daje średnio 116 zł podatku rocznie za budynek mieszkalny.

Pytanie nr 5.

Jak wprowadzenie ulgi w podatku od nieruchomości dla budynków mieszkalnych wymienionych w niniejszej interpelacji, a ogrzewanych ekologicznie wpłynie na uszczuplenie dochodów budżetu miasta w skali rocznej?

Odp. na pytanie nr 5 – odpowiedź Wydziału Finansów:

Rada Miasta może wprowadzać zwolnienia przedmiotowe w podatku od nieruchomości na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. 2018 r. poz. 1445 z późn. zm.).

Kwestia wprowadzenia ww. ulgi była przedmiotem analizy, jednak nie znalazła uzasadnienia ekonomicznego. Zwolnienie mogłoby dotyczyć podatku od nieruchomości w części dotyczącej budynku, co daje wg szacunków średnio ok. 120 zł na nieruchomość rocznie. Jest to kwota niewspółmierna do kosztów inwestycji.

Zmniejszenie dochodów zależałoby od ilości budynków kwalifikujących się do tego zwolnienia. Miasto nie posiada takich informacji. Należy mieć na uwadze dodatkowe koszty związane z ustalaniem prawa do zwolnienia przez poszczególnych mieszkańców.

Walka z niską emisją jest sprawą kluczową dla naszego miasta i stanowi jeden z priorytetów w najbliższych latach. Stąd też na 2019 r. zaplanowano kolejne działania i inwestycje mające na celu ograniczanie niskiej emisji w budynkach użyteczności publicznej i budynkach komunalnych, prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnych, współpracę z instytucjami zewnętrznymi, w tym przedsiębiorstwami ciepłowniczymi i gazowniczymi oraz wiele innych działań. Mieszkańcy mają możliwość również skorzystania z Programu „Czyste Powietrze” realizowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Od początku roku uruchomiono punkt konsultacyjny przy ul. Rudzkiej 13,

gdzie każdy mieszkaniec Rybnika może uzyskać m. in. porady merytoryczne i techniczne dotyczące założenia konta w portalu beneficjenta „Programu” oraz pomoc w zakresie przygotowania i złożenia wniosku o dofinansowanie – harmonogram pracy punktu na stronie: <https://www.rybnik.eu/dla-mieszkancow/aktualnosci/aktualnosc/punkt-konsultacyjny-programu-czyste-powietrze/>.

Pytanie nr 6.

Czy miasto planuje zrobić do własnego użytku inwentaryzację źródeł ciepła i czy znane są efekty zapowiedzi rządu w sprawie stworzenia centralnego rejestru pieców i kotłów oraz wykorzystania do tego celu środowiska kominiarzy?

Odp. na pytanie nr 6:

Miasto próbowało już kilkakrotnie przeprowadzać inwentaryzację źródeł ciepła w budynkach wielorodzinnych i jednorodzinnych. Tak np. w 2013 r. była przeprowadzona ankietyzacja źródeł ciepła w budynkach wielorodzinnych (kamienice) na etapie rewitalizacji ul. Sobieskiego/Powstańców. Wtenczas rozesłano ponad 240 ankiet. Zwrócono niestety tylko niecałe 7% ankiet. Również na etapie spotkań z mieszkańcami dotyczącymi: gazyfikacji, rozbudowy sieci ciepłowniczej czy tematu niskiej emisji, rozdawano ankiety z zapytaniem o sposobie ogrzewania budynków jednorodzinnych. Miało to miejsce w dzielnicach: Kłokocin, Orzepowice, Golejów, Grabownia, Ochojec, Gotartowice, Boguszowice Stare, Popielów, Niewiadom. Niestety poza jedną dzielnicą, zwrot ankiet był niewielki, co uniemożliwiło wykonanie szczegółowej inwentaryzacji. Ponadto próbę inwentaryzacji źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych podjęto na etapie opracowania „Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Rybnika”. Jak się również okazało, zebranie tych informacji było znowu dość problematyczne, gdyż część mieszkańców nie była zainteresowana udzieleniem informacji o sposobie ogrzewania swojego budynku. Mimo trudności udało się przeprowadzić ankietyzację 1022 budynków jednorodzinnych, a jej wyniki są dostępne w „Założeniach do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Rybnika” – uchwała Rady Miasta Rybnika nr 465/XXX/2017 z dn. 12 stycznia 2017 r. Ogólnie szacuje się, że ponad 80% budynków jednorodzinnych ogrzewanych jest źródłami opalanych paliwami stałymi, w tym biomasą.

Należy zwrócić uwagę również na fakt, że inwentaryzacja źródeł ciepła musi być na bieżąco aktualizowana (np. co roku), gdyż wiele źródeł ciepła zostaje wymienionych. Wykonanie takiej inwentaryzacji wymaga bardzo dużego nakładu czasu pracy oraz środków finansowych i nie daje gwarancji na pełną ankietyzację, gdyż obecnie przepisy nie obligują mieszkańców do udzielania takich informacji. Potrzebne jest tu więc wsparcie Państwa, o czym już wielokrotnie informowaliśmy podczas różnych rodzajach konferencji, w tym przy udziale przedstawicieli Rządu RP np. Pana Piotra Woźnego – Pełnomocnika Prezesa Rady Ministrów ds. Programu „Czyste Powietrze”.

W kwestii zapowiedzi powstania „Centralnego rejestru pieców i kotłów”, temat jest oczywiście znany, gdyż były prowadzone rozmowy podczas różnych spotkań z Panem Piotrem Woźnym Pełnomocnikiem Prezesa Rady Ministrów ds. Programu „Czyste Powietrze”. Pan Pełnomocnik również informował w mediach o planach powstania bazy danych, która będzie zawierała informacje o sposobie ogrzewania ok. 5,5 mln budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Ma być to narzędzie pomocnicze w realizacji i monitorowaniu efektów uruchomionego Programu „Czyste Powietrze”. Wg Pana Pełnomocnika taka baza powstanie w ciągu 1,5 rok (prototyp ma powstać w ciągu 0,5 roku od momentu podpisania umowy z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju) i będzie aktualizowana przy wsparciu kominiarzy, którzy zgodnie z przepisami dwa razy w roku muszą dokonywać w domach przeglądów wentylacji i przewodów: „Chcemy ich wyposażać w stosowne instrumenty, by co roku dostarczali do bazy realnych danych na temat tego, jakie mamy źródła ciepła w domach” i „Jesteśmy gotowi do tego, żeby zbudować prototyp bazy. Sądzę, że pierwszy prototyp jest w stanie zafunkcjonować w ciągu pół roku od daty podpisania umowy z NCBR” – wypowiedź Pana Piotra Woźnego Pełnomocnika ds. Programu „Czyste Powietrze”.

Pytanie nr 6.

Jakie inne mechanizmy wsparcia postaw proekologicznych funkcjonują w naszym mieście poza systemem dotacji do termomodernizacji i wymiany źródeł ciepła?

Odp. na pytanie nr 7:

Miasto poza wspieraniem wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji budynków, wspiera również inne postawy proekologiczne oraz prowadzi szereg działań mających na celu poprawę jakości powietrza m.in.: współpracuje ze spółdzielniami mieszkaniowymi, organizuje spotkania z mieszkańcami w sprawie niskiej emisji oraz gazyfikacji/ocieplnienia dzielnic, współpracuje z przedsiębiorstwami energetycznymi działającymi na terenie miasta (dot. ciepła sieciowego i gazu ziemnego), apeluje do Rządu RP o konkretne działania i zmianę przepisów, uruchomiło od początku 2019 r. punkt konsultacyjny dla mieszkańców Rybnika dot. Programu „Czyste Powietrze”, stworzyło system monitoringu jakości powietrza (27 czujników – 1 czujnik w każdej dzielnicy), wprowadziło kolorowe tablice informacyjne w placówkach oświatowych („Rybek” informuje o poziomie zanieczyszczeń powietrza), prowadzi/prowadziło kampanie edukacyjno-informacyjne dla mieszkańców jak np.: „Czyste niebo dla Rybnika”, „Wyjście smoga”, „Gmina z (dobrą) energią” (dot. całego Subregionu Zachodniego), „Pałac śmieci – trujesz dzieci”, „Nadchodzi Błękit”, „Eko Dzień Dziecka” i wiele innych działań.

PREZYDENT MIASTA

Piotr Kuczek

NACZELNIK
WYDZIAŁU INFRASTRUKTURY MIEJSKIEJ
I INWESTYCJI

ESOD: 2019-1675

Przegl. IMI-11/305

GŁÓWNY SPECJALISTA
w Wydziale Infrastruktury
Miejskiej i Inwestycji

ds. Inwestycji i Gospodarki Przestrzennej

Tomasz Cioch

